

Gemeente Loon op Zand
Gemeenteraad
Postbus 7
5171 CV KAATSHEUVEL

Datum	Verzenddatum	Zaaknummer	uw kenmerk	uw brief / registratienr.
26-sep.-2024		ZK24.02233		/

Onderwerp
Raadsinformatiebrief kostenontwikkeling Jeugdhulp

Geachte gemeenteraadsleden en fractieondersteuners,

Met deze Raadsinformatiebrief informeren wij u over de ontwikkelingen in Loon op Zand ten aanzien van de jeugdhulp(kosten) in 2024. In de extra regionale radenavond op 25 september 2024 is de kostenontwikkeling inzake specifiek het budget van segment 1 en de gecontracteerde aanbieder in dit segment (Crossroads) toegelicht. In navolging hiervan verwachten wij u spoedig de regionale Raadsinformatiebrief toe te sturen met verdere duiding hieromtrent. Tijdens de Radenavond als in de regionale Raadsinformatiebrief is logischerwijs niet in gegaan op de algehele kostenstijging binnen Loon op Zand waardoor we dat in deze brief doen. Wij moeten u helaas informeren over het feit dat er naast de kostenontwikkeling binnen specifiek segment 1 sprake is van een algehele kostenstijging. De totale kostenstijging beperkt zich hiermee niet tot het eerder gedeelde verhaal.

Regionale inkoop

Binnen de gemeente Loon op Zand kopen we de hulp voor onze jeugdigen al een aantal jaar in regionaal verband in. Hierdoor kopen we onze Jeugdhulp in op basis van 5 segmenten, te weten:

- Segment 1: Hoog specialistische Jeugdhulp
- Segment 2: Wonen
- Segment 3: Dagbesteding & Respijtzorg
- Segment 4: Veelvoorkomende ambulante Jeugdhulp
- Segment 5: Crisis

We beogen hiermee een aantal grote maar tevens complexe inhoudelijke en financiële doelstellingen te behalen. Belangrijke landelijke ontwikkelingen die hierin van grote invloed zijn betreffen de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Inhoudelijke ontwikkelingen

De regionale inkoop draagt, ondanks de bij aanvang bekende complexiteit, bij aan de noodzakelijke transformatie van het jeugdhulplandschap. Waar we voorheen de zorg voor onze jeugdigen inkochten bij meer dan 150 verschillende aanbieders hebben we dit op basis van een aantal bestuurlijke doelstellingen gewijzigd. Door de inkoop kunnen we een aantal positieve ontwikkelingen vaststellen zoals:

- We hebben een overzichtelijk(er) zorglandschap gecreëerd waardoor we beter weten welke aanbieders zorg bieden in onze gemeente.
- We hebben meer inzicht in welke typen zorg en ondersteuning we in zetten.
- We hebben één centraal aanmeldpunt voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen.

Logischerwijs brengt de nieuwe inkoop en de beoogde transformatie een aantal grote uitdagingen met zich mee. Zo zorgt de segmentering voor grensvlakdiscussies (wie hoort in welk segment), is de instroom in segment 1 hoger dan verwacht en is de transformatie binnen de jeugdhulp complex.

Bekostiging

In deze Raadsinformatiebrief richten wij ons nadrukkelijk op de financiële ontwikkelingen, omdat dit onder grote druk staat. Enige achtergrondinformatie is hieromtrent echter vereist. We bekostigen de jeugdhulp namelijk per segment op een verschillende manier. Voor de segmenten 1 en 5 hebben we een taakgericht budget afgesproken. Kort samengevat betreft dit een budget van circa € 58.700.000,- voor alle jeugdigen binnen dat segment in onze regio. Bij aanvang hebben we het aantal jeugdigen regionaal ingeschat op 1600. De kosten voor dit budget delen we in de regio op basis van het aandeel van iedere gemeente. Bij aanvang is het aandeel van Loon op Zand op basis van historische data ingeschat op 3,9% van de regio wat neerkomt op circa 62 jeugdigen.

De segmenten 2, 3 en 4 bekostigen we uitvoeringsgericht ($p \cdot q$). Hierin hebben we tariefafspraken gemaakt. Op basis van de benodigde inzet kan een aanbieder ingezet worden voor een specifiek aantal uur. De geleverde uren in combinatie met het afgesproken tarief vormen de uiteindelijke kosten.

Financiële ontwikkelingen

In regionaal verband levert de gastheergemeente Tilburg jaarlijks 3 prognoses. Hiermee creëren we zicht op de ontwikkelingen. De eerste prognose eind juni 2024 maakte duidelijk dat er sprake was van een stijging in de jeugdhulpkosten. Echter was er nog een hoop onduidelijk. Met name de ontwikkelingen binnen segment 1 waren nog niet helder. Duidelijk was wel dat er acties uit moesten worden gezet. Dit is in de zomer geëffectueerd middels het inrichten van een Taskforce. Tevens zijn we vanuit Loon op Zand met de regio in gesprek gegaan op basis van de financiële signalen in combinatie met inhoudelijke zorgen.

Deze inhoudelijke zorgen zijn direct geprioriteerd op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit omdat het belang van de inhoudelijke zorg voor onze meest kwetsbare kinderen en gezinnen prioriteit heeft. Er zijn hieromtrent diverse acties uitgezet om de zorg en ondersteuning kwalitatief te waarborgen.

Medio september hebben wij de 2e prognose ontvangen en is duidelijk geworden dat de zorgen inzake segment 1 zijn toegenomen. Hierdoor is duidelijk geworden dat de financiële ontwikkeling voor Loon op Zand negatief uitpakt op basis van 2 componenten. Hiermee doelen we op de algeheel opgelopen kosten én de bijstelling van het budget inzake segment 1 ten behoeve aan Crossroads. Dit betreft een financieel technisch complex verhaal wat we u nader toe proberen te lichten.

Algehele kosten

In 2024 zijn we in Loon op Zand in de begroting inzake jeugdhulpkosten uitgegaan van € 6.317.941,-. Dit bedrag kent de nodige achtergrondinformatie qua opbouw. In deze brief lichten we de financieel technische opbouw niet nader toe. Dit doen we mondeling op 10 oktober. Op basis van de aangeleverde

prognoses is de verwachting dat de algehele jeugdhulpkosten hoger uitvallen naar € 6.947.738,-. Dit betreft een verschil/toename van € 629.797,-. Hierbij moet de nadrukkelijke kanttekening worden geplaatst dat dit de verwachting is op basis van de tweede prognose. In het verleden hebben we gezien dat de prognoses sterk af kunnen wijken van de definitieve aantallen.

Deze algeheel oplopende kosten komen voort uit het feit dat we op alle onderdelen/segmenten zien dat de kosten hoger zijn dan begroot. De 3 voornaamste en grootste ontwikkelingen en afwijkingen hierin zijn:

- Aandeel Loon op Zand in segment 1: Het aandeel van Loon op Zand in het afgesproken budget van € 58.700.000,- betreft (vooralsnog) 4,9 % in plaats van de begrote 3,9 %. Dit omdat er meer jeugdigen dan verwacht een beroep hebben moeten doen op hulp vanuit segment 1/Crossroads.
- Meerkosten segment 4: Ook inzake segment 4 zien we een toename aan kosten met € 296.397,-. Hierin valt het inzake specifiek segment 4 op dat het aantal unieke jeugdigen vanuit Loon op Zand constant is gebleven over de afgelopen jaren. Dit in tegenstelling tot de regio waar dit aantal is afgenomen. De kosten binnen dit segment rekenen we af met de aanbieder per ingezet uur (p*q). In tegenstelling tot segment 1 beschikken onze consultants de benodigde inzet.
- Overige kosten: Inzake de overige kosten en subsidies wordt een overschrijding verwacht van € 172.948,- ten opzichte van de begroting. Deze overschrijding komt voornamelijk voort uit toegenomen vervoerskosten in relatie tot jeugdhulp.

Loon op Zand	Begroting 2024	2e prognose 2024 (augustus)	Vershil tov begroting (€)	Vershil tov begroting (%)
Arrangementen	€ 52.000	€ 336	€ -51.664	-99,4%
Overige zorgproducten	€ 31.000	€ 120.238	€ 89.238	287,9%
Segment 1	€ 2.247.000	€ 2.848.638	€ 601.638	26,8%
Segment 2	€ 630.000	€ 457.550	€ -172.450	-27,4%
Segment 3	€ 66.000	€ 123.223	€ 57.223	86,7%
Segment 4	€ 1.839.000	€ 2.135.397	€ 296.397	16,1%
Segment 5	€ 26.000	€ 30.712	€ 4.712	18,1%
Gecertificeerde instellingen	€ 454.000	€ 333.343	€ -120.657	-26,6%
EED	€ 91.000	€ 144.814	€ 53.814	59,1%
ADHD+	€ 40.000	€ 68.147	€ 28.147	70,4%
BSO+	€ 22.000	€ 33.456	€ 11.456	52,1%
ZIO	€ 88.000	€ 92.493	€ 4.493	5,1%
Overige kosten en subsidies	€ 167.000	€ 339.948	€ 172.948	103,6%
Uitvoeringskosten	€ 158.000	€ 149.620	€ -8.380	-5,3%
Innovatie	€ 94.000	€ 69.824	€ -24.176	-25,7%
Totaal	€ 6.005.000	€ 6.947.738	€ 942.738	15,7%

* Bovenstaande bedragen komen voort uit de regionale prognose HvB. Deze wijken af van de in Loon op Zand begrote bedragen.

Bijstelling budget segment 1

Zoals tijdens de Radenavond is toegelicht blijkt dat het budget van € 58.700.000,- ontoereikend is voor de afgegeven opdracht aan Crossroads. De opbouw en achtergrond hiervan staat verder toegelicht in de regionale Raadsinformatiebrief die spoedig gedeeld zal worden met alle regionale gemeenteraden uit de regio Hart van Brabant. In feiten komt het erop neer dat Crossroads binnen segment 1 méér jeugdigen in ziet stromen dan de afgesproken 1600. Hierdoor moet het aantal jeugdigen bijgesteld worden naar 2000 en het budget hierop worden aangepast. De extra meerjarige kosten in segment 1 zijn geraamd op € 637.000,- voor Loon op Zand.

Verwacht totaal effect

De opgelopen algehele jeugdhulpkosten én de bijstelling van het budget voor segment 1 betreft een fors negatieve kostenontwikkeling. Deze komt op basis van de beschikbare gegevens neer op €

1.266.797,- voor Loon op Zand. Deze kosten zijn niet opgenomen in de Berap 2024 i.v.m. moment van bekendheid

Oorzaken

De oorzaak van het geschetste beeld is complex en veelzijdig. De landelijke tendens toont meerjarig aan dat steeds meer jeugdigen specialistische jeugdhulp nodig hebben. Zowel in de regio Hart van Brabant als in Loon op Zand is deze trend herkenbaar.

In tegenstelling tot de regionale ontwikkeling zien we in Loon op Zand het unieke aantal cliënten over alle segmenten heen 2 jaar op rij stijgen met 4,2% en 5,2%. Hierin valt, zoals eerder omschreven, specifiek segment 4 op gezien het uitblijven van een afnemend aantal unieke jeugdigen in tegenstelling tot de rest van de regio. Ook de gemiddelde kosten per client (het aantal cliënten gedeeld door de kosten) zijn gestegen. Hierdoor is duidelijk dat er méér jeugdigen een beroep hebben gedaan op specialistische jeugdhulp én dat de jeugdige die een beroep hebben moeten doen ook zwaardere hulp nodig hebben

gehad. Qua aantallen, voor wat betreft uniek aantal jeugdigen per segment, komt dit voor wat betreft 2024 neer op:

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	Total
Segment 1	6	12	13	5	3	3	7	3	1			53
Segment 2	2	1	1	1	2	2		1	1			11
Segment 3	4	2	4	3	4	6		3	5			31
Segment 4	41	65	32	35	29	31	23	25	21			302
Segment 5	1		1				1					3

Acties

Duidelijk is dat de huidige situatie vanuit meerdere opzichten niet houdbaar is. Het jeugdhulplandschap moet (zoals inmiddels bekend) getransformeerd worden. In dit kader kunnen we stellen dat de transitie (van meer dan 150 aanbieders naar een beperkter aantal) met de nieuwe inkoop is afgerond. De transformatie is echter in volle gang. De neiging kan hierin ontstaan om het vertrouwen en geloof in dit proces niet te onderschrijven. Echter onderstreept deze ontwikkeling de noodzaak om het anders te gaan doen. Indien dit uitblijft kunnen we op basis van de hedendaagse ontwikkelingen verwachten wat er de komende jaren gaat komen. De Hervormingsagenda Jeugd stuurt hier vanuit een landelijk perspectief nadrukkelijk op aan en met de nieuwe inkoop zetten we regionaal belangrijke stappen. Op lokaal niveau zijn de opgaven Sterke gemeenschap maar mogelijk nog nadrukkelijker de Sterke Toegang cruciaal. In 2025 willen we hier belangrijke stappen in zetten en/of een inhaalslag maken ten opzichte van andere gemeenten. Dit doen we onder andere door:

- de samenwerking met het medisch domein te intensiveren;
- ondersteuners bij onze medische verwijzers te borgen;
- een toetser te installeren inzake de verwijzingen vanuit het medisch domein;
- het schoolmaatschappelijk werk uit te breiden;
- hulpverleners in de toegang te positioneren die specialistische inzet af dienen te vangen.

Hierbij moet de opmerking gemaakt worden dat deze acties/interventies een eerste aanzet zijn en dat deze opgaven de komende jaren veel gaan vragen op en van zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. Zeker gezien het feit dat omringende gemeenten de afgelopen jaren nadrukkelijk(er) in hebben gezet op vergelijkbare acties/interventies en hier hedendaags resultaat van zien.

Vooruitblik

In het kader van het regionale proces inzake de bijstelling van het budget ten behoeve van segment 1 zijn alle gemeenteraden geïnformeerd tijdens de extra Radenavond op 25-10-2024. In aanvulling hierop verwachten wij spoedig de regionale Raadsinformatiebrief met u te delen. In het verlengde hiervan komt de bestuurscommissie Jeugd op 31 oktober bij elkaar met het voornemen om te komen tot een besluit over het vervolgtraject.

Inzake het lokale proces is de Berap 2024 opgesteld vóórdat de eerste en tweede prognose er waren. Hierdoor is het niet mogelijk geweest om de kostenontwikkeling tijdig mee te nemen in het begrotingsproces. In de slotwijziging worden de prognoses voor Loon op Zand verwerkt. Deze worden uiterlijk eind oktober ambtelijk vastgesteld en besproken in de raad op 19 december 2024.

Het college van burgemeester en wethouders;

de secretaris,

de burgemeester,

C.A. de Haas

H.A.G. Ronnes